

בעניין:

1. _____ נחלה, ת.ז. _____
ממחנה הפליטים ג'לזון, נפת רמאללה
2. _____ עטאיה, ת.ז. _____
מכפר נעמה, נפת רמאללה
3. _____ זיאדה, ת.ז. _____
מאל-בירה, נפת רמאללה
4. _____ עודה, ת.ז. _____
מכפר תלת, נפת קלקיליה
5. _____ אלהודלי, ת.ז. _____
מבית-רימא, נפת רמאללה
6. _____ גאבר, ת.ז. _____
מרמאללה
7. _____ שקיר, ת.ז. _____
מזאויה, נפת טולכרם
8. _____ שכוכאני, ת.ז. _____
מאל-בירה, נפת רמאללה
9. _____ צאלח, ת.ז. _____
מעארורה, נפת רמאללה
10. _____ עלי, ת.ז. _____
מאל-בירה, נפת רמאללה
11. _____ חציב, ת.ז. _____
מעארורה, נפת רמאללה
12. _____ פטאפטא, ת.ז. _____
מאל-בירה, נפת רמאללה
13. _____ אלזיר, ת.ז. _____
ממחנה הפליטים קלנדיה, נפת רמאללה
14. _____ שרים, ת.ז. _____
מקלקיליה
15. _____ ציאם, ת.ז. _____
מרמאללה
16. _____ ציאם, ת.ז. _____
מרמאללה
17. _____ אלקרעאן, ת.ז. _____
מקלקיליה

18. _____ קרען, ת.ז. _____
מקלקליה

19. _____ רימאוי, ת.ז. _____
מבית רימא, נפת רמאללה

20. _____ יאסין, ת.ז. _____
מבית רימא, נפת רמאללה

21. _____ כעאבנה, ת.ז. _____
מעקבת ג'בר, נפת יריחו

22. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר (ע.ר.).

כולם ע"י ב"כ עוה"ד יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או מנאל חזאן (מ.ר. 28878)
ו/או עדי לנדאו (מ.ר. 29189) ו/או לינה אבו-מוך זועבי (מ.ר. 33775)
ו/או שירין בטשון (מ.ר. 32737)

מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל: 6283555-02; פקס: 6276317-02

העותרים

- נ ג ד -

מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
באמצעות פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים

המשיב

עתירה לצו-על-תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו-על-תנאי המופנה אל המשיב והמורה לו ליתן טעם, אם ברצונו בכך:

א. מדוע לא יאפשר לעותרים 1-21 (להלן: "העותרים") לבקר את יקיריהם – בנים ובני-זוג – הכלואים במתקני כליאה ישראליים;

ב. מדוע לא ישיב לפניות העותרת 22 (להלן: "המוקד להגנת הפרט") בעניינם של העותרים, פניות ששוגרו עוד בחודשים מרץ, אפריל ומאי השנה, ולא זכו למענה.

בקשה לדיון דחוף

בית-המשפט מתבקש לקבוע את המועדים ואת הדיון בעתירה זו בנוהל דחוף, בשל התוצאה האכזרית של מעשיו ומחדליו של המשיב, דהיינו הניתוק ההולך ומתמשך של כלואים מבני משפחותיהם הקרובים ביותר.

רקע

1. עניינה של עתירה זו בזכותם של תושבי הגדה המערבית, שיקריהם כלואים בבתי-כלא ישראלים, לבקרים. העותרים הם הורים ובנות-זוג של עצורים ושל אסירים. מדובר בתושבים המתגוררים באזורים לגביהם קיימים הסדרים המאפשרים ביקורים במתקני הכליאה, אולם המשיב מנע את ביקוריהם בכלא "מטעמי ביטחון". בעבר הודיע המשיב לבית-משפט נכבד זה, שבקשות פרטניות בעניין זה ייענו בהקדם האפשרי, תוך מאמץ להשיב תוך חודש ימים. למרות זאת, לא טרח המשיב לענות לפניות פרטניות בענייניהם של העותרים, למרות שעברו מאז הפנייה מספר חודשים ואף חצי שנה.
2. במשך תקופה ממושכת, עד לחודש מרץ 2003, לא התאפשרו כלל ועיקר ביקורי משפחה של תושבי הגדה אצל יקריהם בבתי-כלא ישראלים: לא באלו שבשטח ישראל וגם לא באותם מתקנים שבשטחי הגדה המערבית. בעקבות בג"ץ 11198/02 דיריה ואח' נ' מפקד מתקן הכליאה הצבאי עופר ואח' (שעודנו תלוי ועומד בבית-משפט נכבד זה, להלן: "עניין דיריה")¹, החל המשיב באופן הדרגתי לאפשר ביקורים מעין אלו. תחילה החל המשיב לאפשר ביקורים אך ורק מנפות רמאללה, יריחו וקלקיליה. בחודש יולי הורחב ההסדר גם לנפות בית-לחם, טולכרם וסלפית. למעלה ממחצית אוכלוסיית הגדה המערבית (מנפות חברון, שכם וג'נין) אינה כלולה בהסדרי הביקורים. המשיב גם קבע קריטריונים צרים ובלתי חוקיים לזכאות לביקור: רק בנות-זוג, הורים וסבים, וכן ילדים או אחים עד גיל 16, זכאים לבקר את הכלואים.
3. המשיב לא מאפשר לתושבי הגדה המערבית להגיע לביקורים בכוחות עצמם או בהסדרים שיארגן הוא עצמו: לא כאשר מדובר במתקנים שבשטח ישראל ולא כאשר מדובר במתקן "עופר" שבגדה המערבית (במתקני המעצר הצבאיים האחרים בגדה אין ביקורים כלל ועיקר). הביקורים מאורגנים אך ורק באמצעות הצלב-האדום הבינלאומי. בקשות לביקור מוגשות על-ידי התושבים במשרדי הצלב-האדום. הצלב-האדום מעבירן לידי המשיב, והמשיב מעביר את תשובתו לידי הצלב-האדום. הצלב-האדום הוא שמודיע את התשובה למבקש. הצלב-האדום הוא גם שמארגן את ההסעה עצמה – על חשבונו ובתיאום עם המשיב.
4. משהחלו הביקורים (בהתאם להסדר זה) בחודש מרץ 2003, הסתבר שבמקרים רבים מאוד מסרב המשיב לאפשר את הביקור של בני משפחה מסוימים אצל עצור, וזאת "מטעמי ביטחון". המוקד להגנת הפרט העלה את הסוגיה בעניין דיריה, והמשיב התייחס אליה במסגרת בקשה מוסכמת לדחיית מועד הדיון מתאריך 18.5.2003.

בבקשה נכתב (בסעיף 5(ב)):

...כבר עתה מודיעים המשיבים, כי בכל מקרה של מניעה ניתן לפנות ליועמ"ש של המשיב 2 [המשיב בעתירה הנוכחית, י.ו.] והפניה תיבדק באורח פרטני ותיענה בהקדם האפשרי, תוך שיעשה מאמץ ליתן מענה לגוף העניין בתוך כחודש ימים. כן יוכלו משפחות מנועות ביקור לקבל היתר ביקור לילדיהם הקטנים של הכלואים בלוויית אחרים שאינם מנועים. ההיתר למלווה יוסדר באמצעות הצלב-האדום, וכן ניתן לפנות גם בעניין זה ליועמ"ש של המשיב 2. במצבים שכל קרובי המשפחה העומדים בקריטריונים יהיו מנועים או לא מסוגלים לבקר יינתן היתר ביקור חריג לקרוב משפחה שלא כלול בקריטריונים, בכפוף לבדיקה ביטחונית." (הדגשה שלי, י.ו.).

הבקשה המוסכמת מצורפת לעתירה **כנספח ע'1**.

5. עניינה של עתירה זו בקרובי משפחה של כלואים, אשר המשיב מנע את ביקוריהם אצל קרוביהם הכלואים, ואשר פניות של המוקד להגנת הפרט בעניינם לא זכו בכל מענה לגופן מאז שנשלחו – בחודשים מרץ, אפריל ומאי 2003.

העותרים והפניות בענייניהם

6. **העותרת 1** היא תושבת מחנה הפליטים ג'לזון, נפת רמאללה.

בן-זוגה של העותרת, _____ נחלה (ת.ז. _____), נעצר ב-10.6.2002 ונשפט ל-22 חודשי מאסר. הוא כלוא היה במחנה עופר ליד ביתוניא, והועבר מאוחר יותר למחנה קציעות שבנגב.

מאז מעצרו ראו בני-משפחה את העצור פעמיים או שלוש במהלך המשפט שהתנהל נגדו, ולאחרונה בחודש אפריל 2003. בכל הפעמים לא הרשו להם לשוחח עמו.

מר נחלה, בן-זוגה של העותרת, הוא חולה לב. הוא עבר צנתור, נוטל תרופות דרך קבע, ובמהלך מאסרו אושפז ארבע פעמים בבית-החולים הדסה עין כרם בירושלים.

לבני-הזוג ארבעה ילדים קטנים: _____ בת 10, _____ בן 8, _____ בת 6 ו- _____ בן שנתיים. הם לא ראו את אביהם, והוא לא ראה אותם, מאז מעצרו.

על-פי הקריטריונים הצרים (והבלתי-חוקיים) שהנהיג המשיב, רשאים לבקר עצורים רק הוריהם וסביהם, בנות זוגם וילדים ואחים עד גיל 16. אמו של מר נחלה נפטרה זה מכבר. אביו עיוור ואינו יכול לבקר. כל אחיו ואחיותיו הם מעל גיל 16: מר נחלה הוא הצעיר בין אחיו. אשת העותרת היא האדם הבוגר היחיד שנכלל בקריטריונים של המשיב.

למרות שמתקן הכליאה עופר מצוי בתוך השטחים, דורש המשיב כי הביקורים בו יהיו אך ורק באמצעות הצלב-האדום, ודורש שכל מבקר יקבל אישור מראש להשתתף בביקור – אישור שניתן על-ידי המשיב בתיווך הצלב-האדום.

העותרת פנתה למשיב, באמצעות הצלב-האדום, כדי לקבל את האישור הנחוץ. מהצלב-האדום נמסר לה, כי המשיב סירב ליתן את ההיתר, בטענה של מניעה ביטחונית. העותרת לא נעצרה ולא נחקרה מעודה, וכשהיה בן-זוגה עצור במתקן קציעות בשנת 1994 קיבלה היתרים לבקרו.

הסירוב להתיר את ביקורי העותרת אצל בן-זוגה, משמעותו מניעת ביקורים גם מילדיה, ובהעדר מבקר אחר – מניעה מוחלטת של ביקורים אצל בן-הזוג.

בתאריך 30.3.2003 פנה ב"כ העותרים לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה להתיר את ביקורי העותרת אצל בן-זוגה. למכתב צורפו מסמכים רפואיים בנוגע לבן-הזוג.

בתאריך 15.6.2003 נשלחה תזכורת למכתב הראשון.

בתאריך 20.7.2003 פנה ב"כ העותרים לעו"ד שי ניצן, מנהל תחום תפקידים מיוחדים (בפועל) בפרקליטות המדינה וביקש את התערבותו במקרה.

כל הפניות הללו לא זכו למענה כלשהו.

המכתבים מ-30.3.2003 (לרבות המסמכים הרפואיים שצורפו), מ-15.6.2003 ומ-20.7.2003 מצורפות **כנספחים ע'2, ע'3 ו-ע'4**.

7. **העותרת 2** היא אישה בת 45, אם לחמישה, גרושה החיה בכפר נעמה שבנפת רמאללה. היא איננה בריאה, ובחודש אוגוסט עברה ניתוח להוצאת כיס המרה.

בנה של העותרת, _____ מעאלי, ת.ז. _____, נעצר באוקטובר 2002 ומוחזק כיום במתקן המעצר עופר שליד ביתוניא במעמד של עצור עד תום ההליכים.

עד היום לא זכה הבן לביקור משפחה כלשהו. אמו הגיעה לדיונים במשפטו, שהתקיימו כל חודש-חודש וחצי. אולם בדיונים לא ניתנת אפשרות לבני-המשפחה לשוחח עם העצורים. בפעם האחרונה, בדיון שהתקיים בבית-המשפט הצבאי בעופר בתאריך 28.7.2003, ניסתה העותרת, לאחר פירוד של כתשעה חודשים, להחליף דברים עם בנה. היא הוצאה מהאולם.

לאחר שהוכרז שיתחילו ביקורים במתקן הכליאה עופר, פנתה העותרת למשיב, באמצעות הצלב-האדום, כדי שיתיר לה לבקר את בנה. מהצלב-האדום נמסר לה, שהמשיב דחה את בקשתה בטענה של טעמי ביטחון. העותרת מעולם לא נעצרה.

מלבד העותרת, אין מי שיבקר את הבן בהתאם לקריטריונים של המשיב. אחיו של _____
הם בני למעלה מ-16. אביו נשוי בשנית וניתק קשר עם העותרת וילדיה. הסבים כולם
מתו, למעט הסבתא מצד האב שהיא נכה ואינה בקשר עם משפחת העותרת.

בתאריך 30.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב, בבקשה שיוסדר
ביקור של העותרת אצל בנה.

המכתב מתאריך 30.4.2003 מצורף כנספח ע'5.

בתאריך 15.6.2003 נשלח מכתב תזכורת (נספח ע'3).

בתאריך 20.7.2003 פנה ב"כ העותרים לעו"ד שי ניצן, מנהל תחום תפקידים מיוחדים
(בפועל) בפרקליטות המדינה וביקש את התערבותו במקרה. (נספח ע'4)

כל הפניות לא זכו למענה.

8. **העותרת 3** אישה בת חמישים שנה, תושבת אלביריה, היא אמו של _____ זיאדה,
ת.ז. _____. הבן _____, יליד 1982, סובל מילדות מבעיות באוזן ימין, וכיום הוא חירש
באוזן זו. הבעיות עלולות להתדרדר לפגיעות במוח, והמשפחה חוששת גם לשמיעה באוזן
השנייה. ב-7.9.2003, בהיותו כלוא, אושפז _____ בבית-חולים: בעת מתן התצהיר לא ידעה
העותרת לאיזה צורך.

הבן _____ נעצר בתאריך 2.4.2002, ומאז לא זכתה אמו לבקר אותו בכלאו. במהלך
הדיונים במשפטו ראתה אותו, והשופט אישר להם לשוחח מרחוק למשך חמש דקות.
כיום הוא מוחזק בכלא אשל (באר-שבע) ושפוט לשלושים שנות מאסר. העותרת מעולם
לא נעצרה. בחודש פברואר 2003 הגישה העותרת בקשה לבקר את בנה בכלא במסגרת
הסעות הצלב-האדום – אך סורבה.

בתאריך 25.3.2003 פנה המוקד להגנת הפרט בעניין לסגן היועמ"ש של המשיב. פנייה זו
לא נענתה עד היום.

הפנייה מתאריך 25.3.2003 מצורפת כנספח ע'6.

9. **העותר 4** הוא יליד שנת 1929, מכפר תלת, נפת קלקיליה. לעותר בן כלוא, המרצה עונש
מאסר של 18 שנה מאז שנת 1991, וצפוי להשתחרר רק בשנת 2009. שם הבן:
_____ עודה, ת.ז. _____. הבן כלוא בכלא שקמה (אשקלון).

העותר ואשתו ז"ל פנו לקבל היתר לביקור בכלא במסגרת הסעות הצלב-האדום, וזאת
מיד לאחר שהוכרז על חידוש הסדר הביקורים בבתי-הכלא. סמוך לאחר מכן נפטרה
אשת העותר. ואילו העותר – בקשתו סורבה.

העותר מעולם לא נעצר.

מאז מות אשת העותר ואמו של הכלוא לא עלה בידי העותר לבקר את בנו ולחלוק עמו את האבל.

בתאריך 9.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה להתיר את הביקור. המוקד הדגיש את דחיפות הבקשה ואת אופיה ההומניטארי המיוחד – למרות זאת לא נענתה הפנייה עד עצם היום הזה.

הפנייה מתאריך 9.4.2003 מצורפת **כנספח ע'7**.

לאור הגבלות התנועה בשטחים, נחתמו התצהיר ויפוי הכוח של העותר 4 בפני עו"ד באזור מגוריו ושוגרו למוקד להגנת הפרט בפקס, והם מצורפים בצורה זו.

10. **העותרת 5** היא אלמנה תושבת בית רימא (נפת רמאללה), בת 51 שנים. בנה, _____ עות'ימאן (ת.ז. _____), מרצה מאסר עולם בכלא הדריס. הוא נעצר באפריל 2002, ומאז לא זכה אף לביקור משפחה אחד. האם היא קרובת המשפחה היחידה היכולה לבקר את האסיר, לפי הקריטריונים שקבע המשיב.

הבן _____ נפצע בשנת 1994, ואיבד כליה וחלק מהכבד. המשפחה אינה יודעת מה מצבו הרפואי כיום.

סבו של _____, אביה של העותרת, נפטר בחודש מאי השנה.

פניות העותרת לקבלת היתר לביקור בנה במסגרת הסעות הצלב-האדום נענו בשלילה.

בתאריך 26.5.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה לאפשר לעותרת לבקר את בנה. הפניה לא זכתה להתייחסות.

הפנייה מתאריך 26.5.2003 מצורפת **כנספח ע'8**.

11. **העותרת 6** היא אלמנה תושבת רמאללה. גילה 56 שנים. לעותרת שני בנים המוחזקים בבתי-כלא בישראל כעצורים עד תום הליכים: _____ גאבר (ת.ז. _____) עצור מאז חודש מרץ 2002 ומוחזק בכלא הדריס ו _____ גאבר (ת.ז. _____) עצור מאז חודש אפריל 2002 ומוחזק בכלא באר-שבע.

פניותיה החוזרות של העותרת לצלב-האדום לקבל היתרים לביקור אצל בניה הכלואים נענו כולן בתשובה שהמשיב מסרב לכך מטעמי ביטחון. העותרת מעולם לא נעצרה ולא נחקרה.

העותרת התאלמנה ובניה התייתמו מאביהם בתאריך 16.6.2003. גם בעת האבל המשפחתי לא איפשר להם המשיב להיפגש.

המוקד להגנת הפרט פנה לסגן היועמ"ש של המשיב בעניינה של העותרת בתאריך 21.5.2003, אך פנייתו לא זכתה מאז לכל התייחסות.

המכתב מתאריך 21.5.2003 מצורף **כנספח ע'9**.

12. **העותרת 7** היא תושבת אלזאוויה, נפת טולכרם. בעלה, _____ שקיר (ת.ז. _____), נעצר על-ידי ישראל בתאריך 3.7.2002 ונדון למאסר עולם. הוא מוחזק בכלא שטה.

בעת מעצרו נורה בן-זוגה של העותרת על-ידי חיילים. היא יודעת שהוא נורה בחזהו וטופל על-ידי הצבא, וכי עד היום הוא מטופל בתרופות.

מאז פציעתו ומעצרו זכתה העותרת להיפגש עם בן-זוגה רק פעם אחת. היה זה ביום בו נשפט בבית-המשפט בסאלם בחודש אוגוסט: היא ביקשה לראות את בעלה, ולאחר שהתעלפה, והוציאו אותה מאולם בית-המשפט, איפשרו להם לשוחח במשך כרבע שעה ממרחק של מספר מטרים.

לעותרת ולבן-זוגה תינוקת בשם _____, ילידת אפריל 2002. כשנעצר בן-הזוג הייתה התינוקת בת פחות משלושה חודשים. הוא לא ראה אותה מאז.

ברור הוא הצורך של העותרת ושל בן-זוגה המחלים מפציעה חמורה להיפגש, ושכן-הזוג גם יוכל לראות את בתו הגדלה והמתפתחת. אלא שעד לחודש מרץ 2003 לא איפשר המשיב ביקורים כלשהם מהשטחים באיזה מבתי הכלא – בישראל ובגדה. משחודשו הביקורים, בחודש מרץ השנה, פנתה העותרת לארגון הצלב-האדום הבינלאומי, שמארגן את ההסעות לבתי-הכלא ואת הביקורים בהם, וביקשה לבקר את בעלה. הבקשה הועברה באמצעות הצלב-האדום למשיב. המשיב סירב לבקשה בטענה של מניעה ביטחונית, ותשובתו זו נמסרה לעותרת באמצעות ארגון הצלב-האדום. העותרת מעולם לא נעצרה או נחקרה.

בתאריך 26.3.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה להתיר את ביקור העותרת אצל בעלה במסגרת הביקורים שנערכים על-ידי הצלב-האדום. המכתב לא זכה עד היום להתייחסות כלשהי.

המכתב מתאריך 26.3.2003 מצורף **כנספח ע'10**.

13. **העותר 8** בן 54, תושב אלביריה, עבד עד לפני שלוש שנים כמנהל חלוקת המזון של ארגון הרווחה והתעסוקה של האו"ם באזורי ירושלים, רמאללה וסביבתן. בנו של העותר עצור עד תום ההליכים וכלוא בכלא באר-שבע. פרטי הבן: _____ שכוכאני, ת.ז. _____.

העותר ביקש לבקר את בנו במסגרת הביקורים המאורגנים באמצעות הצלב-האדום, אולם מהצלב-האדום נמסר לו, שבקשתו סורבה על-ידי המשיב מטעמי ביטחון. ביקורה של אשת העותר אצל הבן הותר.

העותר מעולם לא נחקר ולא נעצר.

בתאריך 8.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה להתיר את ביקור האב אצל בנו. המכתב לא זכה להתייחסות.

המכתב מתאריך 8.4.2003 מצורף **כנספח ע'11**.

14. **העותר 9**, בן 56 מהכפר עארורה שבנפת רמאללה, עובד כפקיד בספריית ברייל לעיוורים. בנו, יליד 1977, נעצר בשנת 1998 ומרצה כיום עונש של שש שנות מאסר בכלא קציעות. הבן הוא _____ צאלח, ת.ז. _____.

העותר ביקר את בנו בעבר באופן סדיר באמצעות הסעות הצלב-האדום. המשיב מנע ממנו להשתתף בהסעות למשך תקופה מסוימת מאמצע שנת 1999, אולם חידש את מתן ההיתרים בחודש יוני 2000. העותר מעולם לא נעצר.

עם חידוש הביקורים בבתי הכלא באמצעות הסעות הצלב-האדום, ביקשו העותר ובת-זוגו היתר לבקר את בנם, עמו לא התראו מאז 7.5.2001. בעוד שלבת-הזוג הותר להשתתף בביקור, לעותר נמסר כי הוא מנוע מטעמי ביטחון.

בתאריך 6.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה להתיר לעותר לבקר את בנו. המכתב לא זכה לכל התייחסות.

המכתב מתאריך 6.4.2003 מצורף **כנספח ע'12**.

15. **העותרת 10** היא תושבת אלבירה ובת-זוגו של _____ עלי, ת.ז. _____. לבני הזוג שתי בנות, בנות ארבע ושש. בן-הזוג נעצר ביוני 2002, ומאז ראתה אותו העותרת רק במסגרת דיונים משפטיים. לרוב, לא איפשרו לבני הזוג לדבר – רק פעם אחת הורה השופט לאפשר לעצור לשוחח עם אשתו ואחותו, שיחה שנמשכה כ-20 דקות דרך הסורגים – 20 דקות במהלך תקופה של למעלה משנה.

כיום הוא עצור עד תום ההליכים. הוא הוחזק בכלא באר-שבע, ולאחרונה הועבר למתקן הכליאה עופר.

העותרת פנתה באמצעות ארגון הצלב-האדום הבינלאומי ברמאללה, בבקשה להשתתף בביקורים שמארגן הצלב האדום בבתי-הכלא, אולם נמסר לה שבקשתה נדחתה על-ידי המשיב מטעמי ביטחון. העותרת מעולם לא נחקרה ולא נעצרה.

בתאריך 13.5.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בעניינה של העותרת. המכתב לא נענה עד שעת כתיבת שורות אלו.

המכתב מתאריך 13.5.2003 מצורף **כנספח ע'13**.

16. **העותרת 11**, תושבת הכפר עארורה (נפת רמאללה) בת 39, נשואה ל_____ חציב (ת.ז. _____). לבני הזוג עשרה ילדים, אחד מהם סובל מטלסמיה. בן-זוגה נעצר בחודש מאי 2002 ומרצה כיום שלוש שנות מאסר. הוא מוחזק בכלא קציעות שבנגב. לאחרונה ראתה אותו העותרת בעת שנשפט, ב-11.1.22002, והצליחה להחליף אתו לא יותר מאשר מספר מלים – "מה שלומך" וכיוצא בזה. כמה מבנותיהם של העותרת ובן זוגה ביקרו אותו בכלא כשהם נלווים למבקרת שביקרה כלוא אחר, אולם עד היום בן-הזוג לא ראה את בתו התינוקת _____. הורי הכלוא נפטרו, וזולת אשתו, אין אדם שיכול לבקר את הכלוא מבין קרוביו הבוגרים על-פי הקריטריונים של המשיב.

במעצרים קודמים של הבעל ביקרה אותו העותרת ללא בעיה. היא מעולם לא נעצרה ולא נחקרה.

והנה, משהתחדשו הביקורים בבתי הכלא, ולאחר שהגישה באמצעות הצלב-האדום בקשה לבקר את בעלה, נמסר לעותרת כי המשיב מונע זאת ממנה מטעמי ביטחון.

בתאריך 13.5.2003 פנה המוקד להגנת הפרט בעניינה של העותרת לסגן היועמ"ש של המשיב – אך לא נענה עד עצם היום הזה.

המכתב מתאריך 13.5.2003 מצורף **כנספח ע'14**.

17. **העותרת 12**, תושבת אלבירה, עובדת כאחות במרכז לשיקום נכים. בן-זוגה, _____ פטאפטה (ת.ז. _____) היה כלוא בכלא אשקלון והועבר לכלא באר-שבע. הוא נעצר בחודש ינואר 2003, ועצור כיום עד תום ההליכים.

למעט העותרת, אין מי שיבקר את העצור בכלא במסגרת הקריטריונים הצרים (והבלתי-חוקיים) של בני משפחה הזכאים לבקר. אמו של העצור משותקת ואביו וסביו נפטרו. במונעו מהעותרת לבקר מונע המשיב גם מארבעת הילדים הקטנים של בני-הזוג את האפשרות להיפגש עם אביהם.

העותרת מעולם לא נעצרה, גם לא נחקרה. כאשר היה בן-זוגה עצור בעבר במעצר מנהלי ביקרה אותו בכלא, וכאשר סירבו במשך תקופה מסוימת לתת לה היתר ארוך טווח להשתתף בביקורים באמצעות הסעות הצלב-האדום, אישרו לה ביקורים חד-פעמיים.

בקשתה של העותרת, באמצעות הצלב-האדום, לבקר את בעלה העצור סורבה בטענה של טעמי ביטחון.

המוקד להגנת הפרט פנה בעניינה של העותרת לסגן היועמ"ש של המשיב עוד ב-6.5.2003. מכתב זה לא זכה לכל התייחסות.

המכתב מ-6.5.2003 מצורף **כנספח ע'15**.

18. **העותרת 13** היא אלמנה בת 54, אם לשלושה, תושבת מחנה הפליטים קלנדיה (נפת רמאללה). העותרת סובלת מזה כשמונה-עשרה שנים מבעיות דיסק קשות בגבה, עם היסטוריה של ניתוחים שכשלו, וסכנה לשיתוק. בנה הבכור כלוא בכלא הישראלי מאז חודש אפריל 2002, ומוחזק כיום במחנה קציעות. הוא שפוט לשנתיים וחצי מאסר. פרטיו: _____ אלזיר, ת.ז. _____.

מאז מעצרו לא זכתה העותרת לראות את בנה. היא לא יכלה לראותו אף בדיונים במשפטו, שכן המשפט התנהל בסאלם, ולא ניתן להגיע מקלנדיה לסאלם ללא היתר בשל המחסומים של המשיב.

בת-זוגו של הכלוא וילדיו ביקרו אותו בכלא, אולם לאם נמסר, באמצעות הצלב-האדום הבינלאומי, שבקשתה לבקר את בנה נדחתה על-ידי המשיב מטעמי ביטחון. העותרת מעולם לא נעצרה ולא נחקרה.

בתאריך 26.5.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב, בבקשה להתיר את ביקורה של האם אצל בנה – אך הפנייה לא זכתה להתייחסות.

הפנייה מתאריך 26.5.2003 מצורפת **כנספח ע'16**.

19. **העותרת 14** היא אישה בת 40 שנה, אם לשמונה, שהצעירה בהם בת שנתיים. היא תושבת קלקיליה. בעלה, _____ שרים (ת.ז. _____) נעצר בחודש דצמבר 2002 בידי ישראל, ומוחזק כיום, בסטטוס של עצור עד תום הליכים, בכלא שאטה (קודם הוחזק בכלא אשקלון).

בקשתה של העותרת לבקר את בן-זוגה בכלאו, במסגרת הביקורים שמארגן הצלב-האדום, נדחתה על-ידי המשיב. מהצלב-האדום נמסר לה, שהדחייה היא מטעמי ביטחון. העותרת מעולם לא נעצרה.

חמיה של העותרת לא מבקר את בנו בשל הקשר הרעוע ביניהם. חמותה של העותרת הגישה בקשות חוזרות ונשנות לבקרו – אך אלו לא זכו למענה. ארבעה מילדיו של העצור הם בני למעלה מ-16. הגדולה שבבנות הנכללות בקריטריונים של המשיב היא בת 13.

בתאריך 30.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בעניינה של העותרת. הפנייה לא זכתה לכל התייחסות.

המכתב מ-30.4.2003 מצורף **כנספח ע'17**.

תצהירה של העותרת, כמו גם יפוי הכוח מטעמה, נחתמו בפני עו"ד בקלקיליה ושוגרו למוקד להגנת הפרט בפקס, בשל הגבלות התנועה הקשות בגדה – וכך הם מצורפים.

20. **העותרים 15 ו-16** הם בני-זוג תושבי רמאללה. העותרת בת 41, עקרת בית, ואילו העותר בן 48, חשמלאי. בנם של העותרים כלוא בכלא קציעות: הוא נעצר באוקטובר 2001, כשעוד היה בן 17, כיום מרצה שלוש וחצי שנות מאסר בפועל. פרטיו של הבן: _____ סיאם, ת.ז. _____.

ההורים ראו את בנם מספר פעמים במהלך הדיונים המשפטיים בעניינו, ולאחרונה כאשר נגזר דינו לפני קרוב לשנה, בנובמבר 2002. שיחה לא התאפשרה להם. בדיון האחרון בלבד הצליחו להחליף מספר מלים – לא מעבר למחוות כגון "מה שלומך".

הבן הוא רווק, וסביו משני הצדדים נפטרו. על-פי הקריטריונים הצרים שקבע המשיב, אין מי שיבקר אותו זולת הוריו ואח ואחות שהם בני פחות מ-16.

העותרים פנו למשיב, באמצעות הצלב-האדום, כדי שיוכלו להגיע לקציעות בהסעות שמארגן הצלב-האדום, ולבקר את בנם. שניהם סורבו. מהצלב-האדום נמסר להם שהסירוב הוא ביטחוני. העותר נעצר בעבר פעם אחת (יחד עם בנו) ושחרר כעבור שבוע. העותרת לא נעצרה מעולם.

בתאריך 6.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בבקשה להתיר את ביקורי העותרים אצל בנם. הפנייה לא נענתה.

המכתב מתאריך 6.4.2003 מצורף **כנספח ע'18**.

21. **העותרים 17 ו-18** הנם בני-זוג, תושבי קלקיליה. העותר הוא בן 50 שנה, והעותרת בת 44. בנם בן ה-23, _____ קרעאן (ת.ז. _____) כלוא בכלא הישראלי מזה כשנה (מאז אוגוסט 2002) ושפוט לשלוש-עשרה שנות מאסר. קודם הוחזק בכלא מגידו, וכיום הוא מוחזק בכלא באר-שבע. הבן הוא רווק.

מאז מעצרו לא ראה אף אחד מבני המשפחה את _____. גם לדיונים במשפטו לא יכלו להגיע בשל מדיניות הסגר הפנימי והמחסומים של המשיב.

העותרים מעוניינים לבקר את בנם הכלוא יחד עם אחיו הקטן, _____ בן השש.

העותרים פנו למשיב, באמצעות ארגון הצלב האדום הבינלאומי, וביקשו לבקר את בנם במסגרת הביקורים שעורך הארגון. מהצלב האדום נמסר להם, שמשיב דחה את בקשתם בטענה של טעמי ביטחון. העותרים מעולם לא נעצרו או נחקרו.

בתאריך 30.4.2003 פנה המוקד להגנת הפרט פנה לסגן היועמ"ש של המשיב, וביקש שתותר השתתפותם של העותרים בביקורים שמארגן הצלב האדום. הפנייה לא נענתה עד עצם היום הזה.

המכתב מתאריך 30.4.2003 מצורף **כנספח ע'19**.

22. **העותרת 19 והעותר 20** הם אשתו ואביו של העצור _____ אלרימאווי (ת.ז.). מר אלרימאווי עצור מאז חודש יוני 2001 ועד תום הליכים, הוחזק בכלא הדריס וכיום מוחזק בכלא באר-שבע. המשפחה מתגוררת בכפר בית רימא שבנפת רמאללה. העותרת היא בת 26, העותר בן 58, ועבר בקיץ האחרון צנתור בלבו.

מכל המשפחה התיר המשיב רק לאם העצור לבקרו, וזו לוקחת עמה את נכדתה הפעוטה – בתם של העצור והעותרת. מהצלב-האדום נמסר לעותרים, כי המשיב מסרב לאפשר להם לבקר את העצור מטעמי ביטחון. שניהם לא נעצרו מעולם.

בתאריך 25.5.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב, בבקשה להסדיר את ביקוריהם של העותרים אצל הבעל – הבן. מכתב זה לא זכה לכל התייחסות.

המכתב מתאריך 25.5.2003 מצורף **כנספח ע'20**.

23. העותרת 21 מבקשת לבקר את בן-זוגה. העותרת היא ילידת 1975, עקרת בית, תושבת עקבת ג'בר (נפת יריחו). בן זוגה הוא _____ כעאבנה (____), ת.ז. _____, המרצה מ-1997 מאסר עולם וכלוא בכלא אשקלון. לבני הזוג שתי בנות.

בעבר מנע המשיב מהעותרת לבקר את בן-זוגה בכלא, אולם בעקבות התערבות המוקד להגנת הפרט, הותרו הביקורים החל מחודש יוני 2000 ועד שהופסקו כלל הביקורים.

עם חידוש הביקורים בכלא בהסעות הצלב-האדום פנתה העותרת לצלב-האדום לקבלת היתר כניסה לישראל לביקור בכלא במסגרת ההסעות של הארגון – אולם מהצלב-האדום נמסר לה שהמשיב מסרב לתת את ההיתר מטעמי ביטחון. העותרת נחקרה אמנם (בביתה) בתקופה בה נעצר בעלה, אולם מאז לא נחקרה עוד ומעולם לא נעצרה.

בתאריך 26.3.2003 פנה המוקד להגנת הפרט לסגן היועמ"ש של המשיב בעניינה של העותרת, ומכתב המתקן פרטים מסוימים נשלח בתאריך 6.4.2003. מכתבים אלו לא נענו.

המכתבים מ-26.3.2003 ומ-6.4.2003 מצורפים **כנספחים ע'21 ו-ע'22**.

בשל הגבלות התנועה בשטחים נחתמו ייפוי הכוח והתצהיר מטעם העותרת 21 בפני עו"ד באזור מגוריה ושוגרו למוקד להגנת הפרט בפקס, וכך הם מצורפים.

24. בתאריך 26.5.2003 פנה המוקד להגנת הפרט ללשכת היועמ"ש של המשיב בתזכורת מקובצת בענייניהם של העותרים 3-21 ומספר אנשים נוספים.

מכתב התזכורת מ-26.5.2003 מצורף **כנספח ע'23**.

25. המוקד להגנת הפרט (העותרת 22) הוא ארגון זכויות אדם.

26. המשיב מחזיק בשטחי הגדה המערבית תחת החזקה לוחמתית. המשיב אחראי לשמירת החיים התקינים של אוכלוסיית הגדה, הוא שכלא את בני משפחותיהם, והוא שמחייב את העותרים להצטייד בהיתרים מטעמו לצורך הביקור במתקני הכליאה.

הפן המשפטי

אי-מענה

27. אין לקבל את המצב בו הפניות בעניין העותרים לא זכו להתייחסות לגופן מטעם המשיב במשך חודשים כה רבים, בייחוד כאשר הן נוגעות לפגיעה בזכויות יסוד של העותרים ובזכויות יסוד של בני משפחותיהם הכלואים, וזאת על-פי החלטה של המשיב.

28. אם לא די בתוצאה האכזרית של מניעת כל מגע בין הורה לבנו, או בין בני-זוג, במשך שנים, כשלעתים העצור מנותק כל התקופה הזו ממגע כלשהו עם משפחתו – מוסיף המשיב חטא על פשע בכך שאינו מטפל בפניות להתרת הביקורים.

29. על המשיב מוטלת החובה לטפל בענייניהם של העותרים בהגינות, בסבירות ובמהירות ראויה. חובות אלו הן מיסודותיו של מנהל תקין.

על רשות מוסמכת לפעול בסבירות. סבירות משמעה גם עמידה בלוח זמנים סביר.

בג"צ 6300/93 המכון להכשרת טוענות בית דין נ' השר לענייני דתות ואח', פ"ד מח(4) 451, 441.

החובה לפעול בתוך זמן סביר, ושלא לנקוט הזנחה וסחבת בבקשות התלויות ועומדות בפני הרשות, היא מיסודותיו של מינהל תקין.

ע"א 4809/91 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, ירושלים נ' קהתי ואח', פ"ד מח(2) 219, 190.

30. חובתו של המשיב לטפל בבקשה בזריזות ראויה מעוגנת גם בסעיף 5 לצו בדבר פרשנות (אזור הגדה המערבית) (מס' 300), תשכ"ט-1969, הקובע:

מעשה שלא נקבע, או שלא ניתן, זמן לעשייתו, בתחיקת ביטחון, יש לעשותו בכל המהירות הראויה ולחזור ולעשותו כל אימת שנוצרו המסיבות שנקבעו לעשייתו.

31. על-פי החוק לתיקון סדרי המנהל (החלטות והנמקות), תשי"ט-1958, עובד ציבור מחויב להשיב לבקשה להפעלת סמכות על-פי דין בתוך 45 יום מקבלת הבקשה.

32. בעניין דיריה התחייב המשיב, כאמור, כי בקשות מעין אלו של העותרים ייענו **בהקדם האפשרי**, תוך שייעשה מאמץ ליתן מענה לגוף העניין **בתוך חודש ימים** (ראו בנספח ע'1). התחייבות זו ניתנה בחודש מאי השנה, וחזקה על המשיב שידע בדיוק מה הפעולות הנדרשות אצלו כדי לבדוק בקשות מעין אלו ומה הם עומסי העבודה – ועל רקע זה סבר שתקופה של חודש היא אפשרית. על-כל-פנים, מדובר בהתחייבות שניתנה בבית-המשפט העליון ועל המשיב לכבדה.

33. הנה כי כן, מכל בחינה שהיא חלף המועד למענה כדין לפנייה בעניין העותרים.

34. לשיהוי במתן התשובה צריך שיהיו השלכות. אחת ההשלכות האפשריות היא הוצאת צו-על-תנאי גם בראש השני של העתירה והעברת העול אל כתפי המשיב להסביר את התנהגותו.

ר': י' זמיר, הסמכות המנהלית (כרך ב, ירושלים, תשנ"ו-1996) בע' 716 ו-727-726.

הזכות המהותית והפגיעה בה

35. הזכות לביקורי משפחה במתקני הכליאה היא זכות יסודית, הן של העצורים והן של בני משפחותיהם. זוהי זכות בסיסית, הנובעת מתפיסתו של האדם כיצור חברתי, המתקיים במסגרת משפחה וקהילה. היא נובעת גם מהתפיסה שעצם המעצר או המאסר אין בהם כדי לשלול את זכויות היסוד של הכלוא: חומות הכלא מגבילות את חופש התנועה של הכלוא, על כל הנובע מכך, אך אין בהן כדי להפקיע את זכויות היסוד האחרות שלו, למעט כאלו שנשללו ממנו על-פי הוראה מפורשת בדין. (ראו, למשל, ע"א 4463/94, רע"ב 4409/94 גולן נגד שירות בתי הסוהר, פ"ד (נ)4, 136; ע"א 4/82 מדינת ישראל נ. תמיר, פ"ד לז(3) 201; בג"צ 114/86 וייל נגד מדינת ישראל, פ"ד מא(3) 477).

36. בענייננו מעוגנת הזכות לביקורי משפחה בשורה של מקורות משפטיים, הנוגעים בחלקם לחלק מעותרים ובחלקם לכולם. ניתן לציין, בין המקורות הללו, את אמנת ז'נבה (הקובעת בסעיף 116 כי "כל עציר רשאי לקבל מבקרים – ביחוד אנשי משפחה קרובים – לעתים מזומנות ובתדירות האפשרית"); סעיף 12א לצו בדבר מתקן כליאה (אזור הגדה המערבית), תשכ"ז-1967; סעיף 9(ב)6(6) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), תשנ"ו-1996; תקנה 12 לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תנאי החזקה במעצר), תשנ"ז-1997 וסעיף 47(ב) לפקודת בתי-הסוהר (נוסח חדש), תשל"ב-1971. לגבי הכלואים המוחזקים בתחום ישראל, הזכות לביקורים היא בהתאם לדין בישראל, וזאת בהתאם ל תקנה 6(ב) לתקנות שעת-חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), תשכ"ז-1967, כפי שהוארכו בחוק לתיקון

ולהארכת תוקף של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), תשמ"ח-1987.

37. הסטנדרט המינימאלי לטיפול באסירים של האו"ם (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, 1955) קובע (כלל 37) :

PRISONERS SHALL BE ALLOWED UNDER NECESSARY SUPERVISION TO COMMUNICATE WITH THEIR FAMILY AND REPUTABLE FRIENDS AT REGULAR INTERVALS, BOTH BY CORRESPONDENCE AND BY RECEIVING VISITS.

38. ההוראות השונות בדבר הזכות לביקורים בכלא מאפשרות הגבלות על הזכות, וגם מטעמי ביטחון. אולם ככל הגבלה על זכות יסוד, הגבלות מעין אלו צריכות להיעשות במסגרת כללים של סבירות ומידתיות, ותוך לקיחה בחשבון של חשיבות זכות היסוד הנפגעת.

39. שלילת ביקורי-משפחה מעצור או אסיר פוגעת פגיעה קשה בזכויות היסוד שלהם ושל משפחתם לחיי משפחה. יחס החברה לזכות לחיי משפחה היה והינו, בכל הזמנים ובכל התרבויות, כאל ערך נעלה. בשורה ארוכה של פסקי דין עמד בית-משפט נכבד זה על חשיבותו החברתית העליונה של התא המשפחתי (דנ"א 2401/95 נחמני נגד נחמני, פ"ד נ(4) 661 ; ע"א 5587/93 נחמני נגד נחמני, פ"ד מט (1), 485, בעמ' 500 ; ע"א 488/77 פלוני ואח' נגד היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד לב(3), 421, בעמ' 434 ; ע"א 232/85 פלוני נגד היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מ(1), 1, בעמ' 5 ; בג"ץ 693/91 אפרת נגד הממונה על מרשם האוכלוסין במשרד הפנים ואח', פ"ד מז(1) 749, בעמ' 783).

הזכות לחיי משפחה על היבטיה השונים מוגנת גם על ידי חוק-יסוד : כבוד האדם וחירותו (ראו ע"א 7155/96 פלוני נגד היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נא(1) 160, בעמ' 175).

זכויות המשפחה מוכרות ומוגנות גם על ידי המשפט הבינלאומי הפומבי (ראו : סעיפים 12 ו-16(3) להכרזה האוניברסלית בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות משנת 1948 ; סעיף 10(1) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות משנת 1966 ; סעיפים 17 ו-23(1) לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות משנת 1966 ; הפתיח של האמנה בדבר זכויות הילד משנת 1989). הוראות אלו הינן חלק מהמשפט הבינלאומי המינהגי, בהיותן מעוגנות אף בפרקטיקה כללית, המקובלת בתורת דין ועולה מתוך עקרון כללי של המשפט, המוכר על ידי האומות בני תרבות. מכאן, כי חובת המדינה להבטיח מידה מירבית של קיום ההוויה המשפחתית, האפשרית בנסיבות המקרה, הינה חובה שבדין.

40. בבואו לשלול את זכות הביקור של הורים אצל בניהם או של נשים אצל בני-זוגן, היה על המשיב לבחון בחינה קפדנית ופרטנית את הראיות שבפניו ; לברר היטב אם אין די בסידורי הביטחון הקפדניים הנהוגים בהסעות ובמתקני הכליאה כדי לנטרל סיכונים אם קיימים ; לבחון אם ישנן חלופות לשלילה המוחלטת של הביקורים (כגון באמצעות היתרים חד-יומיים, כפי שהיה נהוג לעתים בעבר). לאחר כל זאת, היה על המשיב לאזן

בין הסיכון, מידתו והסתברותו לבין הפגיעה הקשה והוודאית בעותרים ובכלואים. אם הגיע לכלל החלטה שאין מנוס ממניעה גמורה של ביקורים על-ידי פלוני, הרי שהיה עליו למסור הנמקה מפורטת להחלטתו, ולשוב ולשקול את העניין מעת לעת בהתאם לנסיבות.

41. המשיב לא פעל בהתאם לכך. ההיקף הנרחב של קבוצת מנועי הביקור מלמד, שידו של המשיב קלה על הדק המניעה, והוא אינו נוקט בצעד באופן זהיר ואך ורק במקרים חריגים שבחריגים. העדר המענה לפניית המוקד להגנת הפרט מעורר ספק (לכל הפחות) בדבר אופן שיקול הדעת במקרים בהם מונע המשיב ביקורים, וכאמור לעיל, שולל את חזקת התקינות של הרשות, ומהווה טעם כשלעצמו להוצאת צו על-תנאי.

אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו-על-תנאי כמבוקש בראשית העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיב, לעשותו למוחלט, ולחייב את המשיב בתשלום הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.

ירושלים, 30 בספטמבר 2003, ד בתשרי תשס"ד

יוסי וולפסון, עו"ד
ב"כ העותר

ת.ש. 28310